

HRVATSKI glasnik

Godina XXIV, broj 1

9. siječnja 2014.

cijena 200 Ft

*Pečuški koncert Miroslava Škore
u Koncertnoj dvorani „Kodály”*

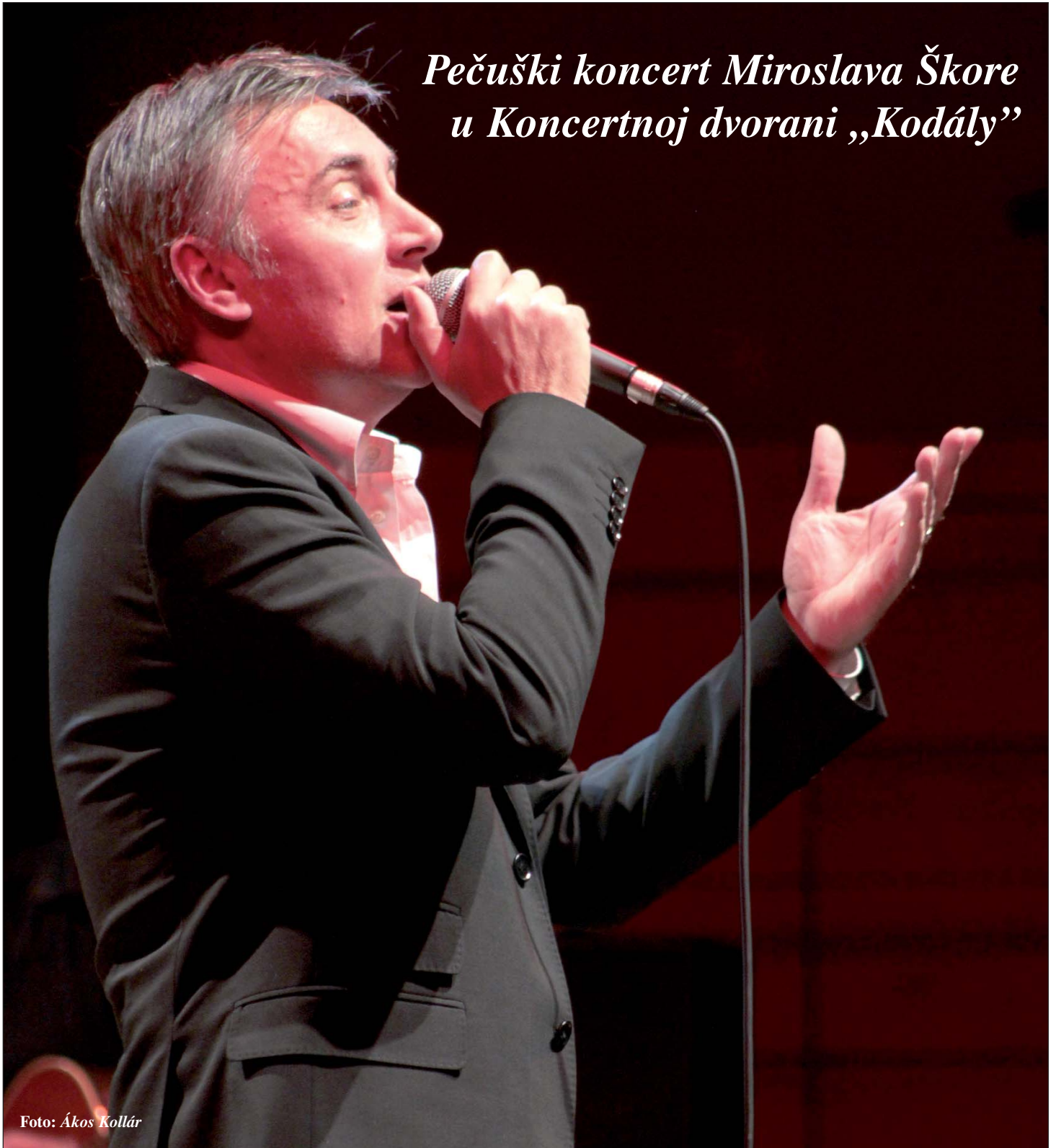

Foto: Ákos Kollár

Komentar

Nema više vremena za čekanje

Tekuća godina bit će godina trostrukih izbora: parlamentarnih, europarlamentarnih i mjesnih. Prvi put otvara nam se mogućnost da glasujemo za hrvatsku listu na parlamentarnim izborima. Ponovno ćemo birati mjesne hrvatske samouprave, županijsku i državnu samoupravu.

Premda do sada u krugu hrvatske zajednice nije bilo javnih konzultacija ni promidžbenih skupova o predstojećim izborima, a o tome – izuzev konzultacija na razini državnih samouprava i mjerodavnih Vladinih tijela – nisu raspravljala ni krovna politička tijela Hrvata u Mađarskoj, naš tjednik u proteklih mjeseci objavio je više napisa o aktualnim pitanjima, novim izbornim promjenama, ukazujući pritom na probleme koje najviše tište narodnosne zajednice, među njima i našu hrvatsku.

Vremena još ima, ali više nema za čekanje. Pošto je drugog dana nove godine svim kućanstvima u Mađarskoj dostavljena obavijest, a uz nju priložen i odgovarajući obrazac, i time započela registracija narodnosnih birača, došlo je vrijeme akcije, vrijeme predizbornih priprema. Prvi korak na tome putu bit će pripreme za parlamentarne izbore.

Zakonske su odredbe jasne. Isključivo pravo na postavljanje narodnosne liste na parlamentarnim izborima imaju državne samouprave, a glasovati mogu samo birači koji se upišu u poseban registar narodnosnih birača za parlamentarne izbore, čime gube pravo glasovanja na stranačke liste. Nažalost, tako će narodnosni birači moći samo glasovati za jedinu listu, a ne i birati među listama, kako bi to bilo poželjno. Tako im ostaje samo jedan pravi izbor, a to je onaj izbor biranja između stranačke i narodnosne liste.

Takvi uvjeti otvaraju niz pitanja na koja biračko tijelo, u našem slučaju biračko tijelo Hrvata u Mađarskoj, s pravom očekuje odgovore. A odgovore na ta pitanja mogu dati samo krovna politička tijela Hrvata u Mađarskoj, Hrvatska državna samouprava i Savez Hrvata u Mađarskoj. To više što Skupštinu čine zastupnici izabrani u bojama Saveza Hrvata u Mađarskoj, jedina krovna organizacija s organiziranim članstvom. Spomenuta tijela zato pak moraju odrediti kriterije za postavljanje kandidata na narodnosnu listu, provesti izbor kandidata, koji će zastupati hrvatsku zajednicu u zakonodavnom tijelu Mađarske. Očekuje se i njihov stav, kakve su njegove zadaće ako ostvari mandat s pravom glasa, a kakve ako bude samo zastupnik, predstavnik Hrvata u Mađarskoj bez prava glasa, s pravom vijećanja. Može li na listi biti samo član Skupštine, ili samo član Saveza Hrvata, ili pak može biti ugledna osoba, spremna i dostojna toga i izvan spomenutoga kruga? Konačno i tko će predvoditi narodnosnu listu Hrvatske državne samouprave? Pri tome ne smijemo zaboraviti da listu postavlja posredno izabrano tijelo u odlasku, Skupština Hrvatske državne samouprave, čiji mandat istječe u jesen ove godine, a neposredno glasuju svi birači na popisu hrvatskih birača za parlamentarne izbore.

S. B.

„Glasnikov tjedan”

Početak nove kalendarske godine je kao i početak dana sa svitanjem. Otvaraju se stranice koje treba ispisati, poslovi koje treba obaviti prije spavanja i proslave nadolazećeg dana. Izdavač Hrvatskoga glasnika Croatica Kft. posljednji broj u prošloj godini tiskao je 20. prosinca, a ovaj prvi u 2014. godini, 9. siječnja. Za vrijeme „odmora” život nije stao, putovalo se i politiziralo, slavilo i okupljalo, bilo je mnoštvo koncerata i tribina, kazališnih predstava i gostovanja, tuzemnih i međunarodnih. Mi smo i to zabilježili te ćemo vas njima „zamarati” i u siječnju. Očekuju to organizatori koji su naši pomagači, očekuju to čitatelji, koji su naši

sjednik države. Državne samouprave narodnosnih zajednica mogu postaviti narodnosnu listu, sa svojim kandidatima, te ako osvoje potreban broj glasova, poslati i punopravnog zastupnika u Mađarski parlament. Ako to ne uspije, prvi na listi također može sjediti i biti kolega ostalim zastupnicima, u funkciji glasnogovornika, ali bez prava glasa.

Hrvatska državna samouprava koja do sredine veljače, ako želi

sa svojom listom sudjelovati parlamentarnim izborima, nju treba sastaviti te od 17. veljače početi sakupljati preporuke glasača upisanih u hrvatski narodnosni birački popis, onih koji su obilježavanjem slova B, prilikom predaje

molbe za uzimanje na popis hrvatskih narodnosnih birača, naznačili kako na parlamentarnim izborima, osim pojedinačnog zastupnika, ne žele glasovati na stranačku listu, nego umjesto nje na listu koju je postavila državna samouprava dane narodnosti.

Po mojim saznanjima, HDS-ova Skupština do sada ni na javnim ni na zatvorenim sjednicama nije imala za temu nastupajuće parlamentarne izbore. Nije bilo javnih konzultacija o njima niti je propagandnim materijalom Hrvatima u Mađarskoj približena njihova problematika. Doduše, od 1. siječnja na javnoj televiziji se vrti propagandni blok koji poziva, uz prekogranične Mađare, i pripadnike narodnosti u Mađarskoj, da po slovu zakona, ako žele, ostvare pravo sudjelovanja parlamentarnim izborima i glasovanja na narodnosnu listu.

Branka Pavić Blažetin

„Ali da ne zaboravimo najvažnije, parlamentarne izbore. Kao i uvijek, hrvatska zajednica u Mađarskoj još jednom je iznenađena. Uvijek se iznenađuje u posljednji čas. Kako se daje iščitati iz mađarskog tiska, moguće je kako će parlamentarni izbori biti 6. travnja. Ovih će dana datum objaviti predsjednik države.”

pretplatnici, a nazočili su im. I dok se pokušavamo otrgnuti od predbožićnih i božićnih izvješća, na vrata nam je ušlo pokladno razdoblje u kome se, osim balova među Hrvatima u Mađarskoj, bar na javnoj sceni, i neće previše drugoga dešavati, ako uzmemo kao primjer prakse prošlih godina.

Ali da ne zaboravimo najvažnije, parlamentarne izbore. Kao i uvijek, hrvatska zajednica u Mađarskoj još jednom je iznenađena. Uvijek se iznenađuje u posljednji čas. Kako se daje iščitati iz mađarskog tiska, moguće je kako će parlamentarni izbori biti 6. travnja. Ovih će dana datum objaviti pred-

OBAVIJEST

U organizaciji Odbora za kulturu, vjerska pitanja, mladež i sport Hrvatske državne samouprave, u subotu, 1. veljače 2014. godine, u baranjskome Mišljenu priređuje se VII. hrvatski državni malonogometni kup.

Momčadi se mogu prijaviti iz šest županija i glavnoga grada do 23. siječnja 2014. godine.

Svi Hrvati ljubitelji nogometa, ako ste zainteresirani, prijaviti se možete kod predsjednika područnih samouprava (Bačka – Joso Šibalin, Baranja – Mišo Šarošac, Šomod – Jozo Solga, Zala – Jože Takač, Jursko-mošonsko-šopronska ž. – Štefan Kolosar, Željezna ž. – Štefan Krizmanić, Budimpešta – Anica Petreš Németh).

Aktualno

Dostavljeni obrasci, počela registracija narodnosnih birača

Nacionalni izborni ured (OVI) 2. siječnja ove godine svim kućanstvima, odnosno osobama s prebivalištem u Mađarskoj, uzetim na središnji popis birača, dostavio je obavijest o a) molbi za uzimanje na popis narodnosnih birača, b) o molbi za pomoć pri glasovanju, te c) o mogućnosti zabrane izdavanja podataka kandidacijskim organizacijama i kandidatima. Prema tome, molba se može predati online na www.valasztas.hu ili na www.magyarorszag.hu. Jednako tako molba se može predati u pismu ili osobno, popunjavanjem priloženog obrasca, mjesnom izbornom uredu u mjestu prebivališta. Obrazac se može slobodno kopirati, a dostupan je i na www.valasztas.hu. Adresu mjesnih izbornih ureda možete pronaći na www.valasztas.hu.

Molba se bilo kada može izmijeniti ili čak i brisati.

Pripadate li nekoj od 13 priznatih narodnosti u Mađarskoj (među njima i hrvatskoj), možete moliti uzimanje na popis narodnosnih birača. Označavanjem određene rubrike u točki „A” možete naznačiti na popis koje narodnosti želite da vas uzmu. Time možete sudjelovati na izborima za zastupnike narodnosnih samouprava naznačene narodnosti.

Ako na parlamentarnim izborima osim pojedinačnog zastupnika ne želite glasovati na stranačku listu, nego umjesto nje na listu koju je postavila državna samouprava vaše narodnosti, to možete naznačiti u točki „B”, kako bi vaša molba vrijedila i za parlamentarne izbore. Vaša molba mora biti dostavljena

mjesnom izbornom uredu najkasnije do 16. dana prije održavanja parlamentarnih izbora.

Obvezatno je popuniti točke 1–5. koje se odnose na osobne podatke, koji se popunjavaju sukladno podacima u službenim osobnim ispravama (osobnoj iskaznici i karti s matičnim brojem i stalnim prebivalištem).

U drugom dijelu obrasca, u točki „A” možete naznačiti na popis koje narodnosti molite upis, kojoj narodnosti pripadate. U točki „B” možete moliti da se uzimanje na popis navedene narodnosti proširi i na parlamentarne izbore. U točki „T” možete tražiti brisanje s popisa birača, uz mogućnost brisanja točke „A” i/ili „B”.

Osim toga možete moliti pomoć pri glasovanju (točke „C”, „D”, „E”, „F” i „T”), možete zabraniti izdavanje osobnih podataka (točke „G”, „H” i „T”), a na kraju u točki 6. možete naznačiti svoju dostupnost na koju molite da vas izborni ured obavijesti o vrednovanju molbe (mejl-adresa, faks ili poštanska adresa).

Naravno, uza sve to na kraju slijedi nadnevak i vlastoručni potpis.

S. B.

BUDIMPEŠTA, PEČUH – U organizaciji Zavoda za istraživanje i razvoj prosvjete pri Ministarstvu ljudskih resursa, u četvrtak, 16. siječnja 2014. godine, u 14 sati, u budimpeštanskoj i pečuškoj Hrvatskoj gimnaziji održava se prvi, pismeni dio Državnoga natjecanja srednjoškolaca iz hrvatskoga jezika i književnosti. Na narečeno nadmetanje prijavilo se ukupno 12 natjecatelja, osam gimnazijalaca iz budimpeštanske i četiri iz pečuške Hrvatske gimnazije.

BUDIMPEŠTA – Svečanost predaje maturlnih vrpce u budimpeštanskoj Hrvatskoj gimnaziji priređuje se u petak, 24. siječnja 2014., s početkom u 17 sati, u predvorju ustanove. U sklopu prigodnoga programa maturlne vrpce preuzimaju gimnazijalci 12. razreda: Petra Beloberk, Andrea Čepelsigeti, Danijel Čičak, Blaž Kelemen, Estera Meršić, Andrija Nađ, Šara Novak, Dalma Perak, Szabolcs Szilágyi, Endita Temaj, Laura Tišlerić i Danijel Vojnić te razrednica Marija Šajnović. Program će osmisлити razrednici Mirjana Karagić, Žolt Ternak i Marija Šajnović.

KOLJNOF – Koljnofsko hrvatsko društvo srdačno Vas poziva na svoj tradicionalni Hrvatski bal 11. januara, u subotu, u restoran Tercia (Koljnof, Šopronska ulica 54). Od 19 uri se čekaju gosti, a u 20 uri slijedi otvaranje bala s pozdravnimi riči. Bal otvaraju Koljnofski tamburaši, Koljnofsko kolo, Ženska klapa Golubice, a goste će zabavljati petrovski Pinka-band, Tamburaški sastav Mješanci i What'sUpCi.

NATJEČAJ „CROTIADA 2014”

Hrvatska državna samouprava raspisuje NAGRADNI LIKOVNI NATJEČAJ

za djecu hrvatskih vrtića, učenike osnovnih i srednjih škola u Mađarskoj, na temu:

Hrvatski blagdani u mojem naselju, u mojoj školi.

Tehnika izradbe likovnih radova slobodna je, iskorištavanje mogućnosti kolaža, pastela, flomastera, akvarela i kombiniranih tehnika.

Sliku izradite u formatu A/4 ili A/3, uz nju priložite i opis blagdana i obrazloženje zašto ste izabrali

(u nedostatku opisa vaš crtež je nevaljan).

Upute za slanje radova

Svaki rad na poledini obvezatno mora sadržavati ove podatke:

- ime i prezime autora
- razred
- naslov crteža
- naziv i adresu škole

– ime i kontaktne podatke nastavnika (e-mail adresu).

Radovi koji su nepotpuno označeni ili nema potrebnih podataka, nažalost, ne mogu ući u konkurenciju. Sve pristigle radove vrednovat će Đuro Šarkić, umjetnik.

Nagrađenim učenicima obavijest o nagradama i vremenu održavanja dodjele poslat ćemo na adresu škole. Od radova će se prirediti izložba u pečuškoj Hrvatskoj školi Miroslava Krleže.

Najbolji radovi bit će objavljeni na zidnom kalendaru 2015.

Radove pošaljite najkasnije do **25. siječnja 2014.**

Likovne radove možete poslati isključivo običnom poštom na adresu:

1. mjesko – Réka Szabó; Vladimír Vidrić; Pejzaš
2.r., OŠ Széchenyi Moháč – mentor: Anka Brozovčac

Országos Horvát Önkormányzat
1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24.

Za dodatne informacije:

tel.: 06/1-303-6094,

e-mail: hramouprava@chello.hu.

Utemeljen Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Od 18. do 20. prosinca 2013. godine u Zagrebu je održana prva sjednica Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, utemeljenog Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 6. lipnja 2013., a sukladno Zakonu o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske. Savjet ima zadaću pomagati hrvatskoj vladi u kreiranju i provedbi politike, aktivnosti i programa u odnosu na Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Članovi Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske

S obzirom da umalo četiri milijuna Hrvata živi izvan Republike Hrvatske, te s obzirom na njihov doprinos i značenje, te potencijal (ljudski, financijski, lobistički te potencijal u prijenosu znanja i iskustava), sjednica Savjeta bit će prilika za razmatranje mogućnosti unapređenja suradnje (na gospodarskom, znanstvenom, kulturnom i svim drugim poljima) između Republike Hrvatske i Hrvata koji žive izvan njezinih granica.

Na prvoj sjednici Savjeta sudjelovalo je njegovih 55 članova – predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske i 27 članova po položaju iz Republike Hrvatske. Hrvate iz Mađarske u tijelu Savjeta predstavljaju Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, i Franjo Pajrić, predsjednik Hrvatske samouprave u Šopronu. Oni su izabrani, s hrvatske strane, temeljem javnih prijedloga koji su trebali onovremeno biti dostavljeni Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Budimpešti. Članovi Savjeta iz reda pripadnika Hrvata izvan Republike Hrvatske predstavnici su udruga, organizacija i ustanova Hrvata izvan Republike Hrvatske. To su osobe koje su uvažene u sredinama u kojima žive, angažirane na očuvanju i jačanju hrvatskog identiteta svojih zajednica i na unapređenju odnosa sa svojom domovinom. Imenovani su na prijedlog hrvatskih zajednica iz država iz kojih dolaze, na mandat od četiri godine (članovi Savjeta ne primaju nikakvu novčanu naknadu za svoj rad).

Zastupljenost Hrvata izvan Republike Hrvatske u Savjetu određena je sukladno brojnosti i značenju Hrvata u dotičnoj državi,

aktivnosti i povezanosti zajednice s Republikom Hrvatskom, te radu na afirmaciji ugleda i interesa Republike Hrvatske. Tako Hrvati u Bosni i Hercegovini imaju 9, hrvatska manjina u europskim i susjednim zemljama 17, a hrvatsko iseljeničtvo 29 predstavnika.

Članovi Savjeta po položaju predstavnici su državnih tijela i ustanova u Republici Hrvatskoj.

Na osnivačkoj sjednici Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, održanoj 19. rujna u zagrebačkom Hotelu Sheraton, izabrani su predsjednik i potpredsjednici.

Za predsjednika Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske izabran je prof. dr. sc. Nevenko Herceg, a pot-

predsjednici su: Tomislav Žigmanov, predstavnik hrvatske nacionalne manjine, Luka Krilić, predstavnik hrvatskog iseljeničtva/dijasporice iz europskih zemalja, John Peter Kraljic, predstavnik hrvatskog iseljeničtva/dijasporice iz prekoceanskih zemalja, i Ilija Nakić, predstavnik Hrvata u BiH.

U izjavi za novinare, predsjednik Savjeta Nevenko Herceg iskazao je zadovoljstvo izborom, naglašujući da je pred njim, ali i pred Savjetom jedna časna i odgovorna dužnost. Govoreći o Savjetovim ciljevima, naveo je zaštitu prava i interesa Hrvata izvan Hrvatske te zaštitu i jačanje hrvatskih zajednica, gospodarsku, kulturnu i svaku drugu suradnja s Hrvatima izvan Republike Hrvatske. Važnim je istaknuo i povratak iseljenika u Republiku Hrvatsku. „Poticanje iseljenika da se vrate u domovinu, da investiraju, da pomažu i jačaju gospodarstvo te ukupan politički i gospodarski život Republike Hrvatske“, zaključio je.

Donošenje Deklaracije i zaključaka.

Dana 20. prosinca održana je plenarna sjednica Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, na kojoj je usvojen Nacrt deklaracije i doneseni zaključci.

Tijekom sjednice naglašena je potpora Vlade Republike Hrvatske jer je donošenjem Zakona i osnivanjem Državnog

Članovi Savjeta Slaven Bačić i Mišo Hepp s predsjednikom Hrvatskog sabora Josipom Lekom

*Članovi Savjeta iz Srbije i član Savjeta iz Mađarske Mišo Hepp
s predsjednikom Republike Hrvatske Ivom Josipovićem*

ureda napravljen bitan iskorak u unaprjeđenju odnosa između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Otvorena su nam vrata, kazali su članovi Savjeta, a na nama je da pomazemo Vladi Republike Hrvatske u kreiranju i provođenju politike, aktivnosti i programa za Hrvate izvan Republike Hrvatske. „To je velik kapital za sve vas koji živite izvan granica „Lijepe Naše“, istaknula je predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Darija Krstičević, koja je na plenarnoj sjednici predstavila aktivnosti i programe Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Po završetku sjednice, predsjednik Savjeta Nevenko Herceg predstavio je zaključke sjednice. Dogovorena je koordinacija u smislu pronalazanja učinkovitog, operativnog, funkcionalnog i praktičnog rada. Ona se temelji na četiri koordinacije, sukladno Zakonu i Strategiji, za četiri različita područja: područje Bosne i Hercegovine, područje gdje

su hrvatske zajednice u statusu manjina, koordinacija za europske i koordinacija za preko-oceanske zemlje. Potpredsjednici Savjeta ujedno su i koordinatori ovih četiriju koordinacija. Nadalje rad Savjeta odvijat će se i kroz rad četiri do pet odbora koji će pokrivati različita područja: obrazovanje, kulturu, jezik, medije i druga.

Članove Savjeta primili su visoki hrvatski državni dužnosnici, tako i predsjednik Vlade Republike Hrvatske Zoran Milanović. Prilikom susreta istaknuta je važnost očuvanja i jačanja nacionalne, jezične i kulturne samobitnosti Hrvata koji žive izvan granica Hrvatske, te rad na jačanju međusobnih kulturnih, znanstvenih, obrazovnih, ali i gospodarskih veza. Članove Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske primio je i predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović te predsjednik Hrvatskog sabora Josip Leko.

- hg -

*Kod premijera Zorana Milanovića – članovi Savjeta i Darija
Krstičević, predstojnica Ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske*

PEČUH – U Hrvatskom kazalištu 16. i 18. siječnja 2014., u 19 sati bit će premijerno izvedena predstava Cabaret Na Crno u koprodukciji zagrebačkoga Gustl teatra i pečušškoga Hrvatskog kazališta. Autori: Ivan Goran Vitez, Zoran Lazić i Tonči Kožul; redatelj: Ivan Goran Vitez; uloge: Robert Ugrina, Asim Ugljen, Petra Težak; producentica: Julija Martinović; skladatelj: Mate Matišić; kostimografkinja i likovna oblikovateljica: Sara Lovrić Caparin; ton-majstor i oblikovatelj svjetla: Aleksandar Bogojević; fotografkinja: Martina Anišić. Premijera u Pečuhu: 18. siječnja 2014. Premijera: Kazalište Vidra, 19. prosinca 2013. u 20 sati. Ako je čovjek homo faber, ako je posao ono što nas čini ljudima, znači li to da smo manje ljudi kada smo nezaposleni? Je li to zapravo razlog zašto su nam posljednjih godina puna usta «malog čovjeka»? Kako je to biti mali čovjek u zemlji malih ljudi? Koje su nam perspektive? Koliko tu trpi mentalno zdravlje, a koliko obitelji? To su neka od pitanja koja su nas potakla na stvaranje predstave Cabaret Na Crno, satiričnog, tragi-komičnog, kabaretskog komada o poslu, i svemu što nam posao znači. Komad počinje pričom o tragaču za poslom, nastavlja se epizodama kojima su glavne teme homofobija, ilegalni poslovi: priče o korporacijskim intervjuima pri kojima kandidati strepe nad svakom izgovorenim riječi; o teškom životu kradljivaca organa zaposlenih na crno, o korupciji, mafiji, žicarima. Teme kojima smo okruženi svakodnevno, ispričane su i glazbeno interpretirane na šaljiv i duhovit način.

BAJA – Plesni krug «Šugavica» na Dolnjaku, 10. siječnja nastavlja s priređivanjem redovitih plesaćnica koje se održavaju petkom od 18 sati u športskoj dvorani Osnovne škole «Šugavica».

MOHAČ – KUD «Zora» i Orkestar «Poklade», 10. siječnja priređuju južnoslavensku plesaćnicu koja će se održati u Domu «Dunav» (Ulica Szabadság 4–6), s početkom u 20 sati.

MIŠLJEN – Orkestar «Juice» organizira rođendansku zabavu «Pet godina zajedno», koja će se prirediti 11. siječnja u mjesnom domu kulture (Pécsi út 1), s početkom u 21 sat. Ulaznice na bal: 500 Ft.

KURŠANEC – Udruga Zrinskih kadeta 2012. godine je potpisala sporazumno suradnji s čakovečkom Zrinskom gardom i keresturskom Hrvatskom samoupravom kako bi i službeno potvrdila suradnju koja već postoji od samih početaka djelovanja. U okviru suradnje članovi Zrinskih kadeta svaki put sudjeluju na priredbama Zrinske garde, tako su studenoga 2013. nazočili obilježavanju pogibije pjesnika Nikole Zrinskog u Kuršancu. Na svečanosti Matija Posavec, župan Međimurske županije, prisjetio se Nikole Zrinskog koji je izgubio život 18. studenoga 1664. g. te istaknuo kako povijest obitelji Zrinskih, njihov uspon i tragičan pad simbol je vjekovne borbe Hrvata protiv stranih osvajača, borbe za samostalnost.

II. Susret Najsel u Pinkovcu

Proširenje suradnje prik EU-fondov i oblikovanje informacijske baze

Hrvatska matica iseljenika od 1996. do 2007. ljeta sve skupa dvanaest sel je odlikovala hrvatskom kulturnom nagradom, ka danas zovemo i po dodiljeni titula Najselom: Pinkovac (1996), Martinci (1997), Karaševo (1998), Petrovo Selo (1999), Mjenovo (2000), Klokočić (2001), Tavankut (2002), Sumarton (2003), Bački Monoštor (2004), Novo Selo (2005), Kukinj (2006), Novi Slankamen (2007). I. Susret Najsel je bio organiziran u Zagrebu 2008. ljeta, a lani, 30. novembra, u subotu otpodne, južnogradišćanska općina Pinkovac je bila domaćica II. Susreta Najsel. U pinkovačkom općinskom uredu tako su se strefili zastupnici Pinkovca, Martincev, Petrovoga Sela, Mjenova, Tavankuta i Sumartona. Moramo još dodati da o ovom forumu hrvatski mediji u Austriji i Ugarskoj, nisu bili obaviješteni, ali zahvaljujući osobnomu pozivu Lea Radakovića, Hrvatski glasnik je još dospio na Susret.

Načelnik prvoga Najsela, Leo Radaković, u svojem pozdravnom govoru je izrazio veselje što je ov forum priredjen uprav kod njih, i zaželjio je svim nazočnim dobro raspoloženje i da se dobro čutu u njegovom rodnom selu. Ivo Jelušić, predsjednik Upravnoga odbora HMI i saborski zastupnik, u dvostrukoj ulozi je naglasio da pred petimi ljeti na I. Sastanku Najsel, svaka hrvatska zajednica je prvenstveno govorila o svoji problemi i ispalo je da fali i odlučna strategija matične zemlje prema Hrvatima izvan domovine. Kako je nadalje rekao, u medjuvrimenu je donešena strategija, sustavnija briga za hrvatske skupine sa zakonom i osnivanjem Državnoga ureda za Hrvate. On se ufa da ta Ured s Hrvatskom maticom iseljenika bit će u mogućnosti ponuditi stvarnu potporu za opstanak hrvatskih zajednic izvan matične zemlje. – *Nam je u interesu da svaka hrvatska manjina ima što bolji položaj tamo, kade živi, u političkom, gospodarstvenom i kulturnom smis-*

najmanjem društvu i naselju, po cijeloj Europi. Diozimatelji foruma su «glasali» za to da budu organizirani skupni projekti, programi (kako smo mogli čuti takovi programi med Najseli dovidob su jedino priredjeni pri nas u Ugarskoj), a da za realizaciju tribi pogledati, iskati i odgovarajuća naticanja kod Europske Unije. U planu je i oblikovanje baze podatkov, zbog direktnoga informiranja o društveni, obrazovni, kulturni djelatnosti hrvatskih zajednic. Leo Radaković, načelnik Pinkovca, je predstavio pravi primjer iz seskoga žitka, kako je južnogradišćansko naselje uspostavilo kontakte s Malinskom na otoku Krku, a ujedno je proslavilo svoje gra-

siti dotične hrvatske samouprave. Materijalna sredstva za to rijetkokrat stoju na raspolaganju. Ladislav Suknović, predsjednik HKPD-a «Matija Gubec» iz Tavankuta je potvrdio da svaki dolazak Hrvatske matice iseljenika, ali bilo kojega dužnosnika iz Hrvatske u njevo naselje, snažna je politička podrška u Vojvodini živećim Hrvatima ki imaju lipe uspjehe na polju kulture, umjetnosti i turizma i da sva ta iskustva su spremni staviti u ovu mrežu i medjusobnu suradnju Najsel. Andraš Handler, predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, je istaknuo da cilj mora biti mlade Hrvate uključiti u suradnju, ki će biti na ta način prisiljeni da govoru na hrvatskom jeziku, jer svim je poznato, kako stojimo na zgubitku u jezičnoj borbi. Ema Solga-Čerdi, bilježnica Martincev, Starina i Križevca, je istaknula da su oni otvoreni za svaki oblik suradnje, samo i njim kot i Petrovišćanom, financijski problemi stvaraju prepreke. Petar Buzanić, predstojnik sela Mjenova, pak je rekao da suprot toga da se oni medjusobno poznaju, podupiru svaku nagradu, sastanke, priredbe, nimaju kontakte u Austriji. Smatra zanimljivom mogućnošću da njegovo Mjenovo uspostavi partnerstvo s Hrvatima u Vojvodini. Forum je završen s tim da će se pogledati mogućnosti EU-financiranja projekto i da će se u bliskoj budućnosti sazidati informacijski portal s točnimi imenami, podatki funkcionirajućih društav, institucijov, nadležnih osobov onih sel ka su od 1996. do 2007. ljeta zašla na listu Najsel.

Kako je za Hrvatski glasnik rekao Leo Radaković, II. Spravišće Najsel, sazvano od HMI-a svakako moramo pozitivno bilancirati. – *Prvič zbog toga da smo opet bili skupa, da smo čuli od predstavnika za probleme ke imaju pojedina sela, a s druge strane smo ipak na to upozorili Maticu, kade si očekujemo u budućnosti više potpore, i kade ima Matica mogućnosti da za budućnost postavi nam perspektive. To se tiče da imaju stalno sve podloge od svih Najsel, predstavnika, društav od onih ki su spremni suradjivati, pak da pokrene Matica istraživanje o mogućnosti korišćenja EU-fondov. Danas moramo za dobro zeti da je Matica inicirala u Pinkovcu II. Susret Najsel, i to smo vančuli da imamo od važnosti i mi Hrvati izvan zemalji. Ja se ufam da naše želje i ovi postupki ke smo danas formulirali da čedu se u obzir zeti i sprobirati i pokušavati riješiti u Matici.*

-Tih-

Sudioniki II. Susreta Najsel

lu i da vam Hrvatska u tom pomaže. S druge strane pak da i vi išćete prik diplomacije da vaš status bude povoljniji, kad na to moralno pravo imate – je još dodao Ivo Jelušić.

Ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Marín Knezović pak je uz ostalo stavio naglasak na djelovanje vlašće institucije, ka ima i dalje zadaću da pomaže Hrvatima izvan domovine, u obrazovanju i na kulturnom polju ter u jačanju hrvatskoga identiteta, jer svim mora jedan biti cilj, što dulje zadržati i sačuvati jezik, tradiciju i identitet hrvatskih manjin još i u

dišćansko partnerstvo i s Petrovim Selom u Ugarskoj. Za te prikgranične suradnje se je naticalo i kod EU-a, štoveć takov projekt je pred kratkim napravljen i sa zalskimi Hrvatima. Ana Škrapić-Timar, predsjednica Hrvatske samouprave u Petrovom Selu, je govorila o susretu Najsel u Ugarskoj, pri kom jur peto lje to se najdu folkloriši, zastupnici i stanovnici, svenek na drugom mjestu u Kukinju, Sumartonu, Martinci i Petrovom Selu, jedini je problem, kako je naglasila, da su dotična sela daleko i putne stroške jedino moraju sno-

Pinkovački razgovor s Ladislavom Suknovićem, predsjednikom HKPD-a «Matija Gubec» iz Tavankuta

«Mi jesmo Bunjevci, ali smo isto tako i Hrvati, i svog podrijetla se ne stidimo, nego zapravo nastojimo da očuvamo svoju bunjevačku kulturnu baštinu, kao dio hrvatske kulturne baštine»

Srbijanski predsjednik Tomislav Nikolić jur lani, na kraju novembra je zašao u vodeće visti medijov svojom najnovijom verzijom pripadnosti Bunjevcev. Izjavu citiramo doslovno: «Niste ni Srbi ni Hrvati, već autentična slavenska narodnost koja ima sve atribute posebnosti i jedinstvenosti, svoj kulturni identitet, folklor, povijesno naslijeđe». U subotu, 30. novembra, na II. Susretu Najsel, imali smo priliku razgovarati uz ostalo i o toj skandaloznoj izjavi s kompetentnom osobom, Bunjecom Ladislavom Suknovićem, predsjednikom Hrvatskoga kulturnoga i prosvjetnoga društva «Matija Gubec» iz Tavankuta, koje je osnovano 1946. ljeta.

Razgovarala: Timea Horvat

Najprije moram Vas pitati, što ste Vi, po podrijetlu?

– Po podrijetlu sam Bunjevac, s obzirom da to kod nas u Republici Srbiji vrlo je važno precizirati, dakle bunjevački Hrvat ili hrvatski Bunjevac. To je ono što nas karakterizira, mi jesmo Bunjevci, ali smo isto tako i Hrvati i svog podrijetla se ne stidimo, nego zapravo nastojimo da očuvamo svoju bunjevačku kulturnu baštinu, kao dio hrvatske kulturne baštine.

Pitala sam Vas s razlogom i zbog izjave Tomislava Nikolića, ki je najnovije poručio Bunjecom da nisu Hrvati, ni Srbi, a ovu zamisao je potvrdio, što je malo i razočaravajuće, i u Ugarskoj jako obljubljeni pjevač Zvonko Bogdan. Kako Vi komentirate ovu izjavu?

– Moram s ponosom istaknuti da isti taj predsjednik Republike Srbije, Tomislav Nikolić, zajedno s našim predsjednikom, Republike Hrvatske, Ivom Josipovićem bio je u Tavankutu, prije mjesec i po dana, i tom prigodom apsolutno nije dvojio oko toga da li su Bunjevci Hrvati. Dakle on je bio kod nas u društvu, vidio čime se mi bavimo, vidio kulturnu baštinu Bunjevaca, ali isto tako nijednog trenutka nije rekao da Bunjevci nisu Hrvati, nego zapravo potvrdio spremnost da će Republika Srbija pomoći u sačuvanju kulturne baštine, da će pomoći u opstojnosti Hrvata u Vojvodini. Stoga se jako čudimo ovoj izjavi predsjednika Srbije, što je rečeno na skupu u Gradskoj vijećnici u Subotici. Moram priznati da smo se i mi isto vidno iznenadili s tom izjavom i svakako očekujemo ozbiljnije reagiranje iz Republike Hrvatske, jer su za našim stolom sjedili oba predsjednika, koji su govorili da je to zapravo početak jedne dobre susjedске, bilateralne suradnje i da će se na temelju toga razvijati kompletna aktivnost i da će se tijekom mjesec dana njih dvojica čuti da vide što je jedan i drugi uradio u svom području djelovanja i nadležnosti. Stoga se ja duboko nadam da će predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović nazvati Tomislava Nikolića da pita da mu precizira i objasni ovu svoju izjavu.

U ovakovoj i sličnoj delikatnoj situaciji što vi, bunjevački Hrvati, morete napraviti?

– Mi u svakom slučaju, iz dana u dan, dokazujemo sa svim našim aktivnostima, projektima, programima i manifestacijama, što mi nudimo. To je jedan kvalitetan program, doista kvalitetna kulturna baština, što je dio Republike Srbije, stoga prije ili kasnije, ali bolje bi bilo da što prije shvate to i tijela i dužnosnici Srbije. Moram reći da mi snažno podržavamo i očekujemo provedbu međudržavnog sporazuma između Republike Srbije i Republike Hrvatske. Imamo dobre odnose sa srpskom manjinom u Hrvatskoj i isto tako dobro znamo da Hrvatska sve čini za njihovo promoviranje, za njihovu opstojnost i za ostvarivanje njihovih manjinskih prava. Stoga mi očekujemo da isto tako i Republika Srbija učini sve na polju ostvarivanja naših manjinskih prava u Srbiji, jer i mi kao porezni obveznici doprinosimo izgradnji te države, a s našim programima i manifestacijama svakako predstavljamo jednu reprezentativnu manjinu u Republici Srbiji.

Danas smo se našli dosta daleko od vašega rodnoga kraja. S kakovimi zamisli ter idejama ste došli u Austriju na II. Sastanak Najsel?

– Mi smo prije, točno dvanaest godina, dobili ovu nagradu Najsela, i to je ono što sam istaknuo zapravo i na sastanku da svaka nagrada i svaki dolazak dužnosnika Hrvatske u Srbiju, svaka gesta nama je jako važna, jer to je jedna snažna, ponajprije politička podrška Hrvatima koji žive u Vojvodini, kojima nije bilo nimalo lako, nimalo jednostavno tamo živjeti i opstati. Ono što očekujemo svakako od ovih susreta, jest zbližavanje svih ovih sela, jer Matica nije odabrala sva ova sela bez razloga. Osnovna je ideja da se mi pokušavamo povezati, što čvršće, ako je moguće, da vidimo koje selo od nas, odnosno hrvatska društva i udruge imaju koju vrstu programa i da pokušavamo napravi-

ti to povezivanje između nas i konačno neke zajedničke projekte naći, koji bi se mogli realizirati. Naravno, tu su se čule uglavnom priče prekograničnih projekata, nama su dragocjena iskustva Hrvata iz Mađarske i Austrije, a sada i iz Hrvatske koji su prošli kompletnu fazu pristupanja Europskoj Uniji. U konačnici mislim da bismo mogli zajedničkim projektima ostvariti na dobrobit jednih i drugih, i pokušati povući barem dio sredstava iz EU. Bez novca se ne može puno toga napraviti, ali kad postoji samo barem malo volje među svim ovim selima, ja sam siguran da se mogu naći zajednički projekti. A ako mi sami malo više poradimo na tome, ja sam siguran da ćemo doći i do financije.

U čemu Vi čekate podršku i pomoć od Hrvatske matice iseljenika?

– Svakako nam je logistička podrška izuzetno važna. U tom smislu vidim i ulogu HMI-a, a imamo u vidu njihov godišnji proračun, tako da i ne očekujemo preveliku financijsku potporu. Pokušavamo vidjeti što je ono što bi Matica mogla učiniti, a to već sigurno ovim susretom i čini da se mi međusobno povežemo i da Matica ima jednu sveukupnu bazu podataka, gdje bi se mogle međusobne udruge, sela, institucije povezati čvršće, bolje, a upravo zarad toga da pokušamo napraviti zajedničke projekte.

Onda za Vas je svakako bio koristan ovaj današnji dan u Pinkovcu?

– Svakako je bio koristan i ja se duboko nadam da ćemo mi ovu vrstu susreta nastaviti i dalje. Ne toliko zbog HMI koliko bukvalno zbog nas, koji dolazimo iz tih sredina, gdje predstavljamo manjinu. Siguran sam da kroz ove naše i osobne kontakte i ovo naše povezivanje će pridonijeti da se i mi međusobno bolje i čvršće povežemo, ne toliko čekajući da Matica napravi prvi korak, nego jednostavno da to mi pokušavamo učiniti.

POZIV

KLD „Rešetari „iz Rešetara organizira XVII. Rešetarački susret pjesnika 12. rujna 2014. Organizator objavljuje natječaj za VI. zbornik pjesama mladih hrvatskih pjesnika i XVII. zbornik pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u iseljinstvu, a rokovi su za slanje radova 15. veljače i 1. siječnja iduće godine

Susret pjesnika započet će 12. rujna 2014. otvorenjem izložbe radova sa XVII. međunarodne likovne kolonije „Petrović – Rešetari 2013“. Dana 13. rujna bit će predstavljen VI. zbornik mladih pjesnika, te susret mladih pjesnika s učenicima osnovnih škola iz zapadnog dijela Brodsko-posavske županije, te predstavljanje XVII. zbornika pjesama Rešetaračkoga susreta pjesnika i Zbornika pjesama hrvatskih pjesnika iz iseljinstva.

Organizator objavljuje Natječaj za VI. zbornik pjesama mladih hrvatskih pjesnika koji žive u iseljinstvu i mladih članova Književne sekcije «2 9 2» KLD „Rešetari“ iz Rešetara. Autori trebaju biti mlađi od 18 godina. Svaki pjesnik može sudjelovati s trima pjesmama. Pjesme trebaju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju gdje živi pjesnik. Pisati na računalo i dostaviti na e-mail adresu ili pisaćim strojem na papiru A4 formata. Broj objavljenih pjesama u zbirci isključivo ovisi o kakvoći dostavljenih pjesama. Radovi koji svojom kakvoćom ne zadovolje postavljeni kriterij, neće biti objavljeni. Radovi prispjeli na natječaj neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoje podatke (godinu rođenja, školu i razred koji pohađa, adresu stanovanja).

Mladi pjesnici svoje radove mogu slati najkasnije do 15. veljače 2014, na adresu: KLD „Rešetari“, Vladimira Nazora 30, 35 403 Rešetari, Hrvatska.

Pokrovitelji Zbornika pjesama jesu Hrvatska matica iseljenika, Republika Hrvatska, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Brodsko-posavska županija i Anton Kikaš iz Toronto, a supokrovitelj Općina Rešetari i Tvornica koža „Psunj“ Rešetari.

Izdavač zbornika bit će KLD „Rešetari“, urednik Ivan De Villa devillaivan@gmail.com, a izbor radova obaviti će prof. Morana Plavac, dr. Radomir Dumičić i Snježana Josipović.

„KLD“ Rešetari objavljuje i Natječaj za XVII. zbornik pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u iseljinstvu i članova Književne sekcije «2 9 2» KLD „Rešetari“.

Svaki pjesnik sudjeluje trima pjesmama. Pjesme trebaju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju gdje živi pjesnik. Pisati na računalo i dostaviti na e-mail adresu ili pisaćim strojem na papiru A4 formata (jedna pjesma – jedna stranica).

Broj objavljenih pjesama u zbirci isključivo ovisi o kakvoći dostavljenih pjesama. Radovi koji svojom kakvoćom ne zadovolje postavljeni kriterij, neće biti objavljeni. Radovi prispjeli na natječaj neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoj kratki životopis, do šest rečenica (datum i mjesto rođenja, stručna sprema, posao koji sada radi, gdje, kada su objavljeni radovi i adresa stanovanja).

Svoje radove autori trebaju slati na adresu KLD-a „Rešetari“ najkasnije do 1. siječnja 2014.

Pokrovitelji Zbornika pjesama bit će HMI i Brodsko-posavska županija, a supokrovitelj Poglavarstvo Općine Rešetari.

Izdavač će biti KLD „Rešetari“ iz Rešetara, a urednik Ivan De Villa. Izbor radova obaviti će mr. Ivan Slišurić, mr. Stipan Blažetin i prof. Đuro Vidmarević.

Paško čipkarstvo u Hrvatskome klubu Augusta Šenoje

U organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoje 13. prosinca 2013. godine u Mini galeriji Kluba otvorena je izložba pod nazivom Paška čipka. Nazočne je pozdravio voditelj Kluba Mišo Šarošac, posebice konzulicu, otpravnicu poslova Generalnog konzulata u Pečuhu Ružicu Ivanković te dogradonačelnika grada Paga Darija Grašu. Izložbu je otvorio predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp, a o izlošcima govorila je predsjednica. Glazbenim ugodajem događaj su uljepšale članice Klape Peružini iz grada Paga Čipkarstvo na Pagu vuče višestoljetnu tradicija i potječe još iz 15. stoljeća. Danas grad Pag skrbi o baštini i putem Muzeja paške čipke, čiji je temelj postav Galerije paške čipke koja je u nadležnosti Društva paških čipkarica „Frane Budak“. Izlošci se prikazuju u raznim prigodama diljem svijeta, a u samome gradu Pagu godišnje dolaze tisuće posjetitelja, kaže za Hrvatski glasnik Neda Oros, predsjednica Društva paških čipkarica, koje je i organizator od 2010, međunarodnog festivala čipke u Pagu.

U Muzeju je izloženo stotinu vrijednih izložaka, stare čipke, novije veće čipke, čipke na narodnoj nošnji te fotografije i dokumentacija o tamošnjem čipkarstvu. Ova pečuška izložba prikazuje tek dio te bogate zalihe. Paška je čipka uvrštena i na UNESCO-ovu listu nematerijalne kulturne baštine svijeta. Stavljajući na taj popis najveće je priznanje što ga je paška čipka ikada dobila.

Veliku važnost u povijesti paške čipke imaju sestre benediktinke iz samostana Sv. Margarite koje su bile glavni pokretač čipkarstva i škole

čipke u Pagu. Danas se u samostanu nalazi zbirka od preko 127 izložaka koju čuvaju i sakupljaju preko 150 godina. S vremenom je čipka postala samostalnim uresnim predmetom, ukrasom na namještajima, uokvirenom na zidovima, ušivanom u odjevne predmete, uresjem plahta, jastuka, zastora, stolnjaka te kao ukras na crkvenom ruhu. „Čipkarska škola“ u gradu Pagu osnovana je 1906. godine, utemeljio ju je tadašnji paški gradonačelnik Frane Budak, a prva učiteljica bila je Nina Raka-marić. Čipkarska škola neprekidno je radila do 1945. godine, a nakon toga s manjim i većim prekidima. Godine 1994. počela je djelovati u sklopu Srednje škole Bartula Kašića kao jednogodišnji tečaj čipkarstva koji je do danas iznjedrilo preko dvjesto novih čipkarica. Tako se u Pagu nastavlja tradicija čipkarstva, a Muzej paške čipke danas je podsjetnik na bogatu povijest paške čipke i na pokoljenja paških čipkarica koje su održale tradiciju čipkarstva dugu pet stoljeća.

Trenutak za pjesmu

Antun Gustav Matoš

Gospa Marija

Ima jedna mala gospa Marija,
Što sve mi draža biva što je starija.

Jer ona me je prvog trudno rodila,
Za ručicu me slabu prva vodila.

Prva me na ovom svijetu volila,
Prva se za mene bogu molila,

Kupala me suzom, Bog joj platio,
Anđeo joj suzom suzu vratio,

Dojila me lijekom svoje ljubavi,
Učila me ovaj jezik ubavi.

Kojim ću i onda slako tepati,
Kada ću za plotom možda krepiti.

Samo tebe volim, draga nacijo,
Samo tebi služim, oj, Kroacijo,

Što si duša, jezik, majka, a ne znamen,
Za te živim, samo za te, amen!

bpb

Otvorenje izložbe fotografija „Literagrafija” i koncert sastava „ftm” trio

Izložbu fotografija „Literagrafija” otvorio je Gabor Györfvári

Ima dana kada osjećamo kao da klizi vrijeme, a ima kada se lijepi. Ovjekovječiti, zaustaviti trenutak, oslikati, opisati prizor ili osjećaje jesu što umjetnike tjeraju naprijed, u stvaranje. Je li to fotoaparatom, perom ili kistom, možda je i svejedno. Bitan je ishod, rezultat... Jesmo li uspjeli zabilježiti onaj tren koji nam se stvorio negdje u malome mozgu ili duši. Je li u gledatelju budi iste ili slične misli?

Slično su bili motivirani autori slika i pjesama izložbe fotografija naslova „Literagrafija”, koju je u Croaticinu izložbenom prostoru 5. studenog otvorio Gabor Györfvári, ravnatelj pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleže. „Autori su današnje izložbe pozvali u pomoć svoje «kolege» i pokušali izabrati one stihove koji stoje najbliže raspoloženju, koju su ulovili u jedinome trenutku, koji pokazuje život iz gledišta kako ga je autor sreo. Na taj je način lakše dokazati da sve ono što nas okružuje, sastoji se od niza trenutaka, a beskonačnost je trenutak vječnosti” – reče među ostalom gosp. Györfvári.

Tridesetak fotografija autora Akoša Kolara, Anite Mandić, Józsefa Bertalana Verige, Eve Polgar, Ferenc Szilárda Dobosa, Gabora Györfvárija, Pétera Soltésza, Lare Eiter i Daniele Botos uokvirene s dvojezičnim stihovima Slavka Mihalića, Jolanke Tišler, Stjepana Blažetina, Miklósa Radnóti, Vesne Parun, Katarine Gubinski Takač, Miroslava Krleže, Gabora Györfvárija, Stjepana Blažetina, Seada Begovića, Josipa Gujaša Đuretina, Luke Paljetka, Slavka Jendričkog i Branka Maleša. Postav je već gostovao i u Križevcima. Fotografije jesu izlagači i u galeriji Fotokut-Képsarok u pečuškoj Hrvatskoj školi Miroslava Krleže, koja ima svoje redovite izlagače. Među njima jesu fotografi, učenici, profesori i roditelji. Nakon otvorenja izložbe,

u Croaticinoj priredbenoj dvorani nastupio je gradišćanskohrvatski sastav „ftm” trio.

Ta glazbena formacija osnovana je prije dvije godine i nosi u sebi prva slova imena glazbenika, bubnjara Franje Kröpfla, basista i pjevača Tome Jankovića i klavirista Martina Wagnera. Glazbeni je stil sastava među svingom i soulom.

k. g.

Trio «ftm»: Franjo Kröpfl,
Tome Janković i Martin Wagner

BUDIMPEŠTA – U velebnome zdanju budimpeštanskog Etnografskog muzeja u subotu, 11. siječnja 2014., od 14 sati je Hrvatski dan. Uza stručno vodstvo moći će se razgledati izložba „Više nego susjed – mozaici iz hrvatske pučke kulture“, prikazat će se film „Šokačke nošnje“ Lászla Kovácsa, „Smjer je Jadran“ naslov je dječje radionice Kate Bodnár, a od 14 do 16 sati su zanimanja za djecu: izradba bušarskih larfa i ogrlice od dukata pod vodstvom Erike Koltay i Kate Bodnár. U sklopu Hrvatskoga dana od 16 sati nastupa budimpeštanska Hrvatska izvorna plesna skupina, u pratnji tukuljskoga Tamburaškog sastava Prekovic, potom je plesačnica. Popratni su programi: kušanje bureka, predstavljanje i izradba bušarskih larfa te filmska projekcija „Velika: Nošnje i najduži stol – jedan festival u slikama”, film Lászla Kovácsa.

KERESTUR – Hrvatska samouprava za članove udruge Zrinskih kadeta i za tamburaše 29. prosinca organizirala je izlet u Grabovnicu na poznato imanje Zlatka Salaja, gdje je izložena Božićna bajka od milijun i tristo tisuća svjetiljaka. Na imanju upravo je bio koncert međimurskoga pjevača Mirka Švenda Žige, pa su uživali i u njegovoj zabavi.

Siječanjska prela u Bačkoj

11. siječnja

BAŠKUT, Priredbena dvorana, Orkestar „Orašje”, KUD „Čavolj”

18. siječnja

ČAVOLJ, dom kulture, TS „Bačka”, KUD „Čavolj”

25. siječnja

BAJA, Veliko prelo, Palača kulture, orkestri „Čabar”, „Bajski tamburaši” i HAJO iz Subotice, djeca Kinizsievá vrtića, KUD „Bunjevačka zlatna grana”

Svatovi Danice Kričković i Jaše Šibalina. Gara, 1936. g.

Histrion Bt., Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj i Croatica d. o. o. zajednički su priredili spomen-svečanost naslova «Od Kaptola do Ludoviceuma» prigodom 120. obljetnice rođenja Miroslava Krležę. Svečanost se održala 25. studenoga 2013., u predvorju pečušškoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležę. Priredba je započela pozdravljanjem nazočnih, u prvom redu učenika i djelatnika Hrvatske škole Miroslava Krležę, a potom i uvažениh gostiju, među njima veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti Gordana Grlića Radmana i predsjednika HDS-a Miše Heppa sa strane ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepana Blažetina, koji je potom govorio o liku i djelu kroatista Istvána Lőkösa predstavljajući njegovu dvojezičnu, hrvatsko-mađarsku knjigu izdanu u godini 120. obljetnice rođenja Miroslava Krležę «Od Kaptola do Ludoviceuma/A Kaptoltól a Ludovikáig». Dopisni član Hrvatske akademije znanosti, kroatist István Lőkös, što na hrvatskom što na mađarskom jeziku objavio je okruglo trideset naslova, a uskoro mu na mađarskom jeziku izlazi knjiga Povijest kajkavske književnosti. Višestruki dobitnik nagrade Davidias, Inine nagrade, István Lőkös promicatelj je hrvatske kulture i tradicije, ponajprije u Mađarskoj, i to putem mnogobrojnih studija, kritika, eseja, novinskih članaka, autorskih knjiga i prijevoda. Između inih, István Lőkös na mađarskom jeziku objavio je prvu Povijest hrvatske književnosti, prije negoli je knjiga toga naslova objavljena u Hrvatskoj. Marulićevu Juditu preveo je na mađarski jezik, pisao o Đalskom, Krleži..., kazao je između ostaloga Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, naglašavajući kako ona nosi podnaslov Hrvatska nacionalna svijest i doživljaj mađarstva u djelu Miroslava Krležę. Napomenimo kako je studije Istvána Lőkösa sabrane u ovoj knjizi s mađarskog na hrvatski jezik prevela Melinda Adam, izdavač je Croatia-Budimpešta, 2013.

Potom je Stjepan Blažetin upoznao nazoč-

„Glembaji” u Hrvatskoj školi Miroslava Krležę

Kod poprsja Miroslava Krležę vijence su položili veleposlanik Gordan Grlić Radman i ravnatelj ZZHM Stjepan Blažetin

ne sa scenarijem odvijanja događanja u sklopu spomen-sjećanja u čast 120. obljetnice rođenja Miroslava Krležę, posebice pozdravljajući redatelja predstave «Glembaji» Željka Senečića i njegovu ekipu. Nazočnima se obratio i veleposlanik Grlić, predstavljajući ukratko scenografa, redatelja, slikara, pisca, čovjeka raznovrsnih umjetničkih interesa i iskaza Željka Senečića. Slijedio je nesvakidašnji doživljaj, izvedba predstave «Glembaji», čiji je scenski postav na licu mjesta osmislio Željko Senečić, stavlajući prostor radnje u amfiteatar što su ga uokvirili posjetitelji i gledatelji u predvorju spomenute ustanove. Bilo je nezaboravno i zasigurno će svima, pogotovo učenicima ostati u dugom sjećanju ta izvrsna predstava.

Predstava «Glembaji» izvedena je premijerno 20. rujna u Zagrebu, a samo nekoliko dana poslije, u organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, Histrion Bt.-a, Croatica d. o. o.-a, 26. rujna, u Budimpešti u okviru spomen-sjednice pod naslovom «Od Kaptola do Ludoviceuma» povodom 120. godišnjice rođenja Miroslava Krležę, u Croaticinoj Višenamjenskoj dvorani. Pečuško je bilo njeno drugo gostovanje u Mađarskoj, s istim organizatorima. Poznati redatelj, scenograf, pisac i slikar Željko Senečić vratio se u teatar s novim uprizorenjem, adaptacijom i režijom najpoznatije Krležine drame «Gos-

poda Glembajevi», koju je povodom 120. godišnjice Krležina rođenja postavio u produkciji umjetničke organizacije Menorah. Premijera se zbilila u zagrebačkom Kolding klubu, koji je poslužio kao idealno mjesto za odvijanje te antologijske Krležine drame, jer izgleda kao autentični salon u kući bogate obitelji Glembaj, gdje se oko biljarskoga stola sukobljavaju jedina dva muška pripadnika slavne dinastije. U glavnim ulogama oca i sina Glembaja našli su se Žarko Savić kao Ignjat i mladi Andrej Dojković kao Leone, te Vesna Tominac-Matačić u ulozi Barunice Castelli.

Kako saznajemo, zamisao za ovu predstavu nastala je iz nekadašnjih razgovora redatelja Senečića i samoga Krležę, koji mu je jednom prilikom rekao kako su srž i osnova Glembajevih samo tri lika i odnos među njima. Ta tri lika upravo su Ignjat, Leone i Barunica, a njihovu je priču Senečić nakon nekoliko desetljeća od svojih razgovora s piscem konačno i uprizorio. Produkciju ove predstave potpisuje mladi producent Fran Juraj Prižmić, koji je u suradnji s izvršnim producentom Domagojem Markovićem prilagodio i ostvario ovu predstavu.

Dan u Pečuhu završen je polaganjem vijenaca kod poprsja Miroslava Krležę u pečuškoj Hrvatskoj školi. Priredba je ostvarena uz potporu Ministarstva ljudskih resursa Mađarske, Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, te zastupnika grada Pečuha Joze Harija.

Scena iz predstave „Glembaji”, Andrej Dojković kao Leone, te Vesna Tominac-Matačić u ulozi Barunice Castelli

Pečuški koncert Miroslava Škore

Već treću godinu zaredom u predvečerje božićnih blagdana Hrvati grada Pečuha, Baranjske i Šomođske županije, pa i šire, u prvom redu iz Bačke, mogu u Koncertnoj dvorani «Kodály» uživati u nastupu neke od poznatih zvijezda hrvatske estrade u sklopu priredbe naslova Hrvatski božićni koncert, uz domaće izvođače koji se uvijek pobrinu za prigodni božićni program.

Miroslav Škoro i njegov prateći sastav uveseljavali su publiku više od dva sata

Tako je bilo dvije godine zaredom, uz Kiću Slabinca pa Olivera Dragojevića. Ove godine, 19. prosinca, izostao je božićni sadržaj, izuzmemo li nekoliko božićnih pjesama koje je otpjevao Miroslav Škoro. Ali zato je večer bila uspješna uz dobru glazbu, poznatog izvođača te susrete i druženja uz čašicu vina i glazbu Orkestra Vizin u predvorju Centra «Kodály» pred Škorin koncert i nakon njega. Tražila se karta više, pa su organizatori Josip Hari, Jozo Solga i Ivan Gugan mogli biti zadovoljni. Glavni su pokrovitelji koncerta bili pečuški gradonačelnik dr. Zsolt Páva i predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp. Zbog drugih zauzetosti nijedan nije nazočio koncertu. Predsjednika Heppa, čije je pismo najavljiivač koncerta Ivan Gugan pročitao na samome kraju koncerta, predstavljali su supruga i sin, a u ime pečuškoga gradonačelnika na mađarskom jeziku nazočne je pozdravio zastupnik gradske Skupštine i parlamentarni zastupnik János Kővári. Gledatelj je pozdravila i novoimenovana konzul gerant Generalnog konzulata u Pečuhu Ružica Ivanković, a potom je scenu preuzeo Miroslav Škoro i njegov prateći orkestar. Tijekom više od dva sata pjevanja i pričanja viceva

Miroslav Škoro zaslužio je dugotrajan pljesak publike, i još jednom opravdao naslov izvrsnoga zabavljača. Susreo je mnoge svoje znance i poštovatelje i s nedavnoga svibanjskog koncerta u Baji i iz vremena kada je obnašao dužnost generalnog konzula Republike Hrvatske u Pečuhu. Naime Miroslav Škoro bio je prvi generalni konzul na čelu Generalnog konzulata. Od 1995. do 1997. obnašao je dužnost generalnog konzula Republike Hrvatske u Mađarskoj. Koncert je uz prihod od ulaznica ostvaren s potporom mnogobrojnih hrvatskih

Miroslav Škoro

samouprava koje su sudjelovale u potpunosti ili u kupnji karata svojim mještanima, te s potporom Udruge baranjskih Hrvata, Hrvatske samouprave grada Pečuha, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Végenvan Kft.-a, Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe, Zajednice podravskih Hrvata, Saveza Hrvata u Mađarskoj, Hrvatske samouprave Šomođske županije, Hrvatske samouprave Baranjske županije, martinačkoga Dráva-Q Bt.-a, Samouprave grada Pečuha, Hrvatske državne samouprave, Hrvatskoga glasnika, Digistar Kft.-a, Radija Croatiace i Hrvatske škole Miroslava Krležu.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Ákos Kollár/Anita Mandić

Te večeri u Koncertnoj dvorani «Kodály» okupilo se tisuću ljudi

	URED HRVATSKE DRŽAVNE SAMOUPRAVE
	ORSZÁGOS HORVÁT ÖNKORMÁNYZAT HIVATALA
	HRVATSKA SAMOUPRAVA PEČUH
	HORVÁT ÖNKORMÁNYZAT PÉCS
H-7624 Pécs, Esze Tamás utca 3. • Tel./fax: +36/ 72/ 211-736 • E-mail: hrs@hrspecs.hu	

Poštovani uzvanici, dragi prijatelji, Hrvatice i Hrvati!

Prije svega, dopustite mi da Vas najsrdačnije pozdravim u ime pečuške i Hrvatske državne samouprave. Izuzetno mi je drago što pred kraj ove godine opet se nalazimo u ovome prekrasnom Centru «Kodály» na Božićnom koncertu.

Nažalost, zbog drugih obaveza ne mogu biti s Vama, ali me zamjenjuju moj sin i supruga i svi vi.

Sada kada pišem ovo pismo, ne znam čemu da se veselim više. Je li zbog toga da vas vidim svojim očima kako se radujete jedni drugima pred Božićem u očekivanju rođenja malog Isusa, ili tomu da je hrvatska vlada napokon shvatila da bi trebala posvetiti veću pažnju Hrvatima ma gdje oni žive u svijetu, i osnovala Ured za Hrvate izvan domovine i sazvala savjetodavno tijelo čija je osnivačka sjednica bila danas u kojem sve Hrvate u Mađarskoj, osim mene, zastupat će i Franjo Pajrić.

U idućoj godini čekaju nas dva izuzetno i za nas Hrvate važna događaja. U proljeće parlamentarni, a u jesen lokalni izbori, na kojima će se odlučiti i o budućnosti Hrvata u Mađarskoj. Zato ćemo trebati puno mudrosti, razumijevanja, kompromisa i viziju budućnosti Hrvata u Mađarskoj, jer trebate znati da je budućnost mladeži u našim rukama, a to ne ide bez hrvatskoga jezika, čuvanja običaja i jakog identiteta, jer tamburanje i pjevanje neće nas spasiti.

Primite još jednom moje najiskrenije pozdrave, u mislima sam s vama, a za nadolazeće blagdane želim blagoslovljen Božić i sretnu novu, 2014. godinu i dobro zdravlje.

Bog neka blagoslovi Hrvate.

Mišo Hepp
predsjednik pečuške i Hrvatske državne samouprave

Zagreb, 19. prosinca 2013.

Zaklada Matije Kovačića uručila ovogodišnje stipendije

Kako je Hrvatski glasnik izvijestila predsjednica kuratorija Zaklade za podupiranje srednjoškolaca i studenata šokačkohrvatske mladeži iz Mohača, koju je 1994. g. utemeljio Matija Kovačić, od samih početaka, dakle od 1995. godine, svake se godine raspisuje natječaj za stipendiranje mohačke hrvatske djece. Uostalom, to je i bila želja pokojnog učitelja, koji je još za života dio svog imetka uložio i tako utemeljio spomenutu Zakladu, kojom i danas upravlja sedmeročlani kuratorij, u kojem su uz udovicu Matije Kovačića, gđu Margit Kovačić, još šest članova, na čelu s predsjednicom kuratorija Marijom Prakatur.

Dana 14. prosinca dodijeljene su ovogodišnje stipendije, devetnaestu godinu zaredom, srednjoškolcima i studentima, koji su se ove godine natjecali za 2013. godinu. Radi se o jednokratnim stipendijama koje se dodjeljuju prema utvrđenome bodovnom sustavu po kojem se, prije svega, ocjenjuje poznavanje hrvatskoga jezika, aktivnost u životu hrvatske zajednice i uspjeh u učenju. Ovogodišnja svečanost dodjele upriličena je u Omladinskom središtu na Széchenyievu trgu. U nazočnosti stipendista i članova kuratorija, stipendije je natjecateljima uručila Marija Prakatur.

Ove se godine na natječaj prijavilo 11 natjecatelja, sedam studenata i četvero srednjoškolaca. Kuratorij im je podijelio 146.000 Ft, u iznosima od 10 do 20 tisuća forinti jednokratne stipendije.

Kao i svake godine, upriličen je svečani program koji se sastojao od tri simbolična dijela koja su ocrtała prošlost, sadašnjost i budućnost Zaklade. Program svečanosti organizirala je i vodila predsjednica kuratorija Zaklade, profesorica hrvatskoga jezika Marija Prakatur. Ona je na samome početku pozdravila sve nazočne, dogradonačelnicu grada Mohača Eriku Bodor Kovač, članove kuratorija, posebno gđu Margit Kovačić, i sve mlade Šokce koji su se prijavili na natječaj i one koji su došli kao prijatelji, znatiželjnici i simpatizeri.

Predsjednica Zaklade potom je na hrvatskom i mađarskom jeziku govorila o povijesti Zaklade te napomenula kako će sljedeće godine Zaklada slaviti 20. obljetnicu svog osnutka.

Na početku svečanosti za glazbeni ugođaj

Predsjednica kuratorija Zaklade za podupiranje srednjoškolaca i studenata šokačkohrvatske mladeži iz Mohača, Marija Prakatur, pozdravlja nazočne

pobrinuli su se svirači Ana Mihaljević, Stipo Pavković, Marko Čelinac i Atila Andrić, svi natjecatelji i dobitnici spomenute stipendije. U okviru svečanog programa ove je godine napravljen i sadržajan iskorak. Do sada je svečani program bio u znaku Božića ili se govorilo o životu čika-Matije Kovačića. Ove su godine dvoje studenata, stipendista Zaklade, Mirjana Jakšić i Atila Andrić, govorili o svojim diplomskim radovima koji se usko vežu za život mohačkih šokačkih Hrvata. Mirjana Jakšić, studentica etnografije, pisala je svoj diplomski rad na temu ženidbenih obi-

čaja mohačkih Šokaca, a Atila Andrić, student geografije, u svome diplomskom radu govorio je o gospodarskom razvoju i životu mohačke Šokadije nakon velike poplave 1956. godine na Mohačkom otoku. Njihova su izlaganja izazvala pozornost nazočnih jer su ih do sada poznavali kao izvrsne pesače i svircu, a sada upoznali kao mlade obrazovane ljude koji nastoje osvijetliti i upoznati prošlost i kulturu svojih predaka, mohačkih Hrvata.

Nije se zaboravilo kako smo ipak u vremenu došašća, pa su dva sina članice kuratorija Anite Madlič recitali prelijepu stihove Vesne Parun o zimi i Betlehemu. Svirci stipendisti, a ima ih podosta vještih u svirci, odsvirali su božićne pjesme Djetešce nam se rodilo i Radujte se, narodi.

Svečanom programu slijedila je dodjela stipendija i poklona. Ove godine član kuratorija, predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp, poslao je mađarsko-hrvatske rječnike i zbirku pjesama čika-Matije Kovačića, što je podijeljeno stipendistima.

Druženje okupljenih nastavljeno je uza svirku mladih šokačkih svirača, ukusne kolače i sokove te razgovore do kasne večeri. Dobro smo se osjećali i uživali, a najvažnije je da su ovi mladi ljudi govorili o sebi na hrvatskom jeziku, mi smo ih upoznali, kaže za Hrvatski glasnik Marija Prakatur, predsjednica kuratorija spomenute Zaklade za podupiranje srednjoškolaca i studenata šokačkohrvatske mladeži iz Mohača.

Stipendisti s članovima Zaklade

Mala stranica

10. siječnja – Međunarodni dan smijeha

Na poticaj dr. Madana Katarie, od 1998. godine obilježava se Međunarodni dan smijeha.

Cilj je obilježavanja ovog dana da se ljudi što više smiju – jer je smijeh najbolji lijek. Smijeh zahtijeva rad 17 mišića lica. U odrasloj dobi smijemo se petnaestak puta dnevno, a djeca to čine četrinstotinjak puta dnevno.

Jeste li znali da se odrasli dnevno smiju oko 17 puta, a malena djeca nasmiju se i do trista puta dnevno? Znete li da se žene muškarcima smiju dvaput češće nego muškarcima ženama?

Istraživanja su pokazala kako su Židovi najveći šaljavci, a Japanci ponajmanje zabavni jer takoreći uopće nemaju nacionalnih viceva!

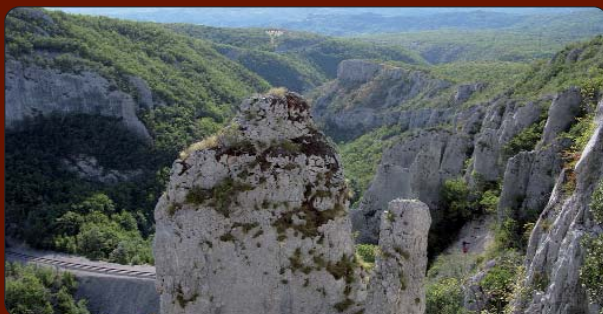

Razglednica iz Hrvatske

Kanjon Vela Draga

Odlučite li na izlet u Parka prirode Učka svakako pogledajte prekrasan i zanimljiv kanjon Vele Drage. Kanjonska udolina u kojoj su procesi otapanja, trošenja i erozije stijena stvorili čudesno mjesto usred istarskog krša nalazi se na padinama zapadnih obronaka Učke. Ovaj prirodni fenomen, kojeg su prirodne sile – potresi, vjetrovi, sunce i voda – započele oblikovati još u doba krede (prije 140 milijuna godina), od 1963. godine zaštićen je kao rezervat prirodnog predjela, a od 1998. kao geomorfološki spomenik prirode.

Vic tjedna

Tko pobjeđuje?

- Halo, je li to policija?
- Da, izvolite.
- Dvije cure se tuku za mene.
- Pa što je tu loše?
- Ružna pobjeđuje.

Ah, ta ljubav

- Djevojka: Gdje je moj rođendanski dar?
 Dečko: Vidiš li onaj crveni ferrari ispred one zgrade?
 – Da, da! Vidim ga!
 – E, pa u takvoj istoj boji sam ti kupio lak za nokte.

Za pametne i pametnice SPAJALICA

Biser stanuje	na nebu.
Suza stanuje	na klipu.
Jaje stanuje	u školjci.
Kukuruzno zrno stanuje	u oku.
Zvijezde stanuju	u ljusci.

Književni kutak

Jesen

Meni je jesen ružna, jer su kiše i hladno je.

Vani se ne mogu igrati i kupati u bazenu. Često je magla i zbog toga su dani tužni. Ujutro se budim na to da je vjetar hladan i nestasan, a ni ptice ne

cvrkuću. Često idem u voćnjak, jer tamo su već zrele šljive, kruške i jabuke. Volim kada je lišće šareno i volim gaziti po njemu.

Po mojem mišljenju jesen je najružnije godišnje doba, ali svi, kao i ja, nađu u njoj nešto lijepo.

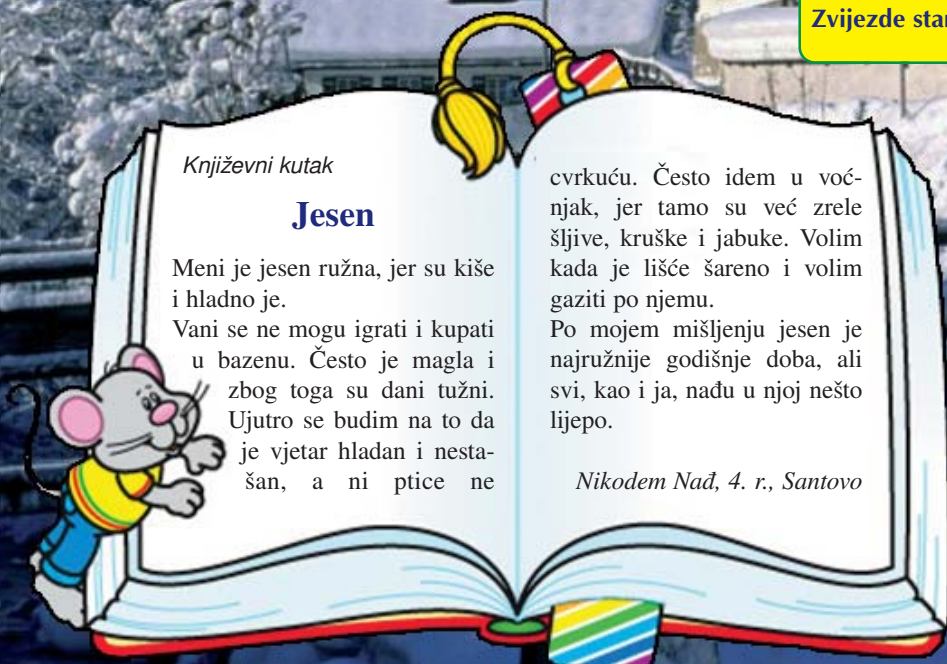
Nikodem Nađ, 4. r., Santovo

Znate li

da Eskimi razlikuju preko stotinu riječi za razne vrste snijega. Osoba koje govore eskimski jezik ima samo 57 tisuća.

Jezični stručnjaci još uvijek spore oko točnoga broja izraza za snijeg, i nije im lako. Naime teško je odrediti točan broj jer Eskimi govore čak pet različitih jezika i još nekoliko dijalekata. Osim toga, eskimski je jezik polisintetičan, što znači da kombiniranjem različitih korijena riječi stalno tvore nove riječi. Ipak, najmanje je dvadesetak riječi koje nisu kovance i koje imaju različit korijen. Isto toliko je izraza i za led. Zanimljivo je da za rat Eskimi nisu imali nijednu riječ.

Pomurske žive jaslice

Premda su već prošli božićni blagdani, ne može se izostaviti događaj Pomurskih živih jaslica 22. prosinca 2013. u Sumartonu koji je okupio mnoštvo Pomuraca u ulozi sudionika i gledatelja. Sumartonski crkveni dvor pretvorio se u Betlehem, na radost mladih pa i starijih posjetitelja. U glazbeno-scenskom dočaravanju Isusova rođenja sudjelovalo je osamdesetak osoba, od anđela, pastira, kraljeva, pjevača, tamburaša do pripovjedača i Svete obitelji.

Dio sudionika živih jaslica

U Sumartonu je još preklani iskrsla zamisao o organiziranju živih jaslica, naime neki članovi kulturnoga društva bili su gledatelji slične scene u Hrvatskoj, pa im se to jako dopalo. Voditeljica dramske sekcije KUD-a Sumarton Jelica Doboš Gujaš počela je razmišljati o tome kako bi se to moglo ostvariti, a u pomoć joj je prišla i Međimurka Marija Hranjec, koja već ima dugogodišnje iskustvo u postavljanju takvih scena, a često pomaže i pomurskim Hrvatima. Scenarij je trebalo prilagoditi pomurskoj tradiciji, tako su u njega utkane pomurske božićne, pa i neke mađarske pjesme, kako bi uprizorenje božićnog događaja bilo blisko svakom gledatelju.

Drugi put organizacijske poslove preuzelo je Društvo Horvata kre Mure, pa su tako uključeni pjevački zborovi iz raznih pomurskih mjesta. Trebalo je uskladiti probe s pjevačima, sviračima kako bi veliki pomurski zbor pjevao uvježbano. Ipak velik dio posla pripalo je domaćinima, Sumartoncima, koji su s dobrovoljnim radom uredili betlehem, sjajnu pozadinu dali su štalica, građani Betlehema, domaće životinje, uvjerljivi kostimi i glumci amateri, koji su utjelovili Svetu obitelj, mudrace s Istoka, anđele i pastire.

Voditeljica dramske sekcije KUD-a Sumarton Jelica Doboš Gujaš kaže da je za takvu scenu potrebna samo dobra volja, ljudi dobre duše koji žele usrećiti druge, ali je poseban doživljaj i sudjelovati u tome.

Uza žive jaslice predstavljena su i nekadašnja tradicionalna božićna jela: pečene jetrice, grahova salata, makfiči, postavljen je stol sa sjemenkama, plodovima i novčićima, kako su to činili nekoć u svakoj kući. Pomurske žive jaslice okupile su hrvatsku zajednicu regije i svima dočarale prekrasan božićni ugođaj. *beta*

Postavljeni božićni stol s tradicionalnim jelima

Lucindan u Kozaru

U dječjem vrtiću 12. prosinca 2013. bio je izniman dan. Naime članovi kozarske Hrvatske samouprave sudjelovali su radu djece u velikoj odgojnoj skupini, gdje su zajedno s djecom i odgajateljicama oživili nekadašnje stare lucindanske običaje: sisanje pšenice, krunjenje kukuruza, pravljenje lutke, anđela i ukrasa od kukuruzovine...

Naučili su kako se nekada muška djeca išla na taj dan, kako u Kozaru kažu, u položaj. Svaku su kuću rano ujutro pohodili i batinićom, grančicom u žaru čeprkali i čestitali domaćinima: „Koliko žari, toliko jaji, koliko žigica, toliko pilića, koliko pepela, toliko metera...”

Uz glazbu i ples ugodno smo proveli s djecom ove prijedpodneve sate.

Ana Andres

Foto: *Tünde Andrić Jekl*

Petroviski božićni program talentirane školske dice

Dio 3. razreda

Kako svako ljeto, tako i sada je stanovnikom ne samo Petrovoga Sela, nego i roditeljem one dice ke pohađaju petrovisku Dvojezičnu školu iz drugih mjest, darovan takov šareni božićni program, koji nam je još jednoč dao ustanoviti, u petroviskoj Dvojezičnoj školi ne daju zgubiti talentiranost i šikanost. U nedilju, 22. decembra, par dani pred pravim svetkom, pred dupko punim kulturnim domom najprlje su betlehemaši čestitali, ki su pred tim nekoliko tajedni pokucali u svaki petroviski stan s dobrimi željama, a ovput i mnoštvu je predstavljen mali kusić s pastiri i andjeli. Pred lipo nafarbanom kulisom mali recitatori 3. razreda su nam našgali adventske sviće i predstavili pjesme i jačke. Med njimi svakako zavridjuju svaku pohvalu Hana Pauković i Dora Filipović ke su očividno buduća obećanja na četarskom GRAJAM-u, jačkarnom školskom festivalu Gradišća, a novu rap-zvijezdu smo mogli pozdraviti u osobi Marcija Gombaša. Koprive su u jedinstvenoj tamburaškoj obradi predstavili (vjerojatno još pod uplivom vlašće američke turneje) božićni šlager *White Christmas* na engleskom jeziku, koji pravoda potrgao je veliki uspjeh. Recitacija Danijele Schläffer je bila uvod u bogatu kazališnu djelatnost, ka je med školari jako obljudljena, a to se je i ovput pokazalo i po briljantnoj izvedbi božićnoga igrokaza i po broju igrokazačev. Med njimi moramo istaknuti odličnu glumu Laure Timar i Marka Handlera. Nije zaman, to su geni kameni, kad Lauri mati, ujac i staramajka su se jur predstavili u odrasćenoj grupi, a dida Marka je jedan od najpoznatijih glumcev petroviskoga teatra. Ovput su samostalno zaszvirali dičji tamburaši, kot i u pratnji crikvenoga dičjega zbora, uz solopjevanje Hane Pauković, učenice 1. razreda. S naglaskom, ona je pravo otkriće na petroviskoj glazbenoj sceni. Mladji tamburaši vjerojatno kot na svoje pretkipe gledaju na svirače Koprive, tako im je sigurno velika čast bila skupa zaguslati s odrasćeni, a i u sprohadjanju Ženskoga zbora Ljubičica. Tom zajedničkom izvedbom je završen službeni dio programa kojega su sastavili u većem dijelu jako talentirana dica mjesne škole, pravoda uz brižno oko i veliki trud i strpljivost svojih pedagoginj. Kad se je pak skoro ispraznila velika dvorana, naglo je zaglušala svetačna dvorana s poznatom petroviskom jačkom ku se pjeva isključivo za rođendan. Tako su čestitali kotrigi Marici Milišić, jačkarici Zbora, a i glumici mjesne kazališne ekipe, ka je uprav ta dan napunila šezdeseto ljeto svojega žitka. U vanjskoj prostoriji pak su se zahvaljujući roditeljskom tanaču nukali razni slatki, slani falačaci, zakipljeno vino i tako se je mogao dobro čutiti svaki, ki je ta dan posvetio nekoliko uri ovoj predbožićnoj skupščini. Pri koj, dokle ne zabimo, Hrvatska samouprava kot dar podilila je svakoj hrvatskoj familiji Hrvatski kalendar 2014, ali i zidni kalendar Petrovoga Sela, odonda kinči naše stane.

-Tiho-

Božićna svetačnost u Bizonji

Čestitka mališanov iz čuvarnice

Bizonjci su se mogli najti pri skupnom božićnom svetačnošću 22. decembra, u nedilju otpodne, u mjesnom Kulturnom domu. Na početku programa su čestitali dvojezičnom recitacijom najmladji iz čuvarnice ter su prikazali igrokaz, predstavljajući povidajku adventskih svić. Učeniki mjesne Dvojezične škole u znaku ljubavi su svirali, jačili i povidali pjesme polag božićnoga driva. Tamburaški intermeco Hatskoga kola iz Novoga Sela ter jačkarni blok zbora Mali Dunaj iz Kemlje su praćeni burnim aplauzom. U zastupničtvu mjesnoga Kluba umirovljenikov Ilonka Csonotos je tumačila božićne čestitke. Na kraju programa su nastupali i domaći Bizonjski tamburaši, a posebno su se predstavile i mladje tamburaške generacije. Za programom su člani Bizonjskoga hrvatskoga društva pozvali već od 250 ljudi na zakipljeno vino, kolače i namazani kruh da još malo produžu predbožićno druženje. U ime Bizonjskoga hrvatskoga društva, predsjednik Balaž Martinšić, i ovput zahvaljuje Hrvatskoj samoupravi Jursko-mošonsko-šopronske županije za materijalnu potporu priredjenja božićnoga susreta u Bizonji.

-Tiho-
Foto: Balaž Martinšić

Jačkarni zbor Mali Dunaj iz Kemlje

Hatsko kolo iz Novoga Sela

Betlehemari i na hrvatskoj polnočki

U Santovu se do danas očuvao tradicijski običaj betlehemara, koji su uoči Božića, ove godine 20. i 23. prosinca, obilazili domove šokačkih Hrvata, radosno naviještajući Isusovo rođenje s pastirskom igrom i božićnim pjesmama. U dva dana skupina betlehemara, sastavljena od učenika Hrvatske škole, ujedno polaznika hrvatskoga vjeronauka, obišla je umalo 60 santončih hrvatskih domova gdje je vrlo lijepo primljena, pogošćena i darivana. Slično prijašnjim godinama, i ovaj put na usluzi im je bila mjesna poduzetnica Zorica Martić, koja im je osigurala prijevoz mikrobusem kako bi u svega dva dana mogli obići što više domova, pa i one najudaljenije „sokake“. Nakon više godina, ova tradicijska pastirska igra izvedena je na Badnjak, 24. prosinca, u župnoj crkvi na hrvatskoj polnočki. Betlehemare je uvježbala vjeroučiteljica Katalin Molnar Tomašev.

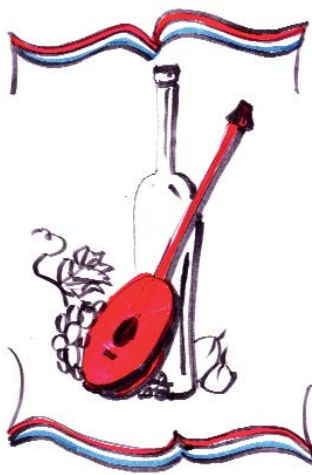
Božić u Erčinu

Erčinska Hrvatska samouprava 22. prosinca 2013. priredila je tradicionalni Racki Božić na koji su se okupili mještani grada i okolnih naselja, izvijestila nas je vijećnica tamošnje Hrvatske samouprave Anita Golić Marcinka. Na programu članovi Pjevačkoga zbora Jorgovan prikazali su božićne vjerske običaje. Nakon toga Plesna grupa Zorica predstavila se s dvije bunjevačke koreografije uz pratnju novoga Tamburaškog orkestra Marbled. Poznate blizanke hrvatskoga podrijetla Beatrix i Nikolet Biro pjevale su hrvatske božićne pjesme, a program gostujućih zborova iz Tukulje i Kalače publika je nagradila burnim pljeskom. Nakon kulturnog programa slijedilo je kušanje tradicionalnih božićnih jela i pića: orahnjača, makovnjača, orasi i češnjak u medu, rakija i racki gulaš od graha. Zajedničko pjevanje i ples trajali su dugo u noć u znaku ljubavi i prijateljstva te u nadi i buduće sreće.

Večeras je
naša fešta...

17. siječnja 2014.

Večeras je naša fešta...

Vrijeme je da dostojno proslavimo prijelaz u novu godinu, a vrijeme je i karnevala, vrijeme je zabave! Hrvatska samouprava grada Budimpešte srdačno Vas poziva na Hrvatski bal.

Nastupaju:

Hrvatska izvorna plesna skupina i tukuljski tamburaški sastav Prekovic.
Za Vaše dobro raspoloženje pobrinut će se prijatelji iz Gradišća, sastav Koprive.
Mjesto: TreffOrt Aula étterem, 1088 Budapest, Rákóczi út 5. (kod Astorie).

Datum: 17. siječnja 2014., od 19.30 do jutra.

Ovaj put Vaš je zadatak pobrinuti se o hrani, a ponuda tamošnjega bifea stoji Vam na raspolaganju! ...naravno, ako ste se oporavili od božićnoga slavlja, a već izlježili izazova dočeka Nove godine...

Ulaz je slobodan, a vrijedne nagrade Vas očekuju na TOMBOLI.

Za sve ostale informacije, želje i upite obratite se i potvrdite svoj dolazak na tel.: +36 70 459 3229 (Eva Išpanović), +36 30 954 8399 (Stipan Đurić)

ili na e-mail: anica@horvatok.com <mailto:anica@horvatok.com>, hr.sam.bp@gmail.com <mailto:hr.sam.bp@gmail.com> <mailto:gyurity@gmail.com> najkasnije do 15. siječnja 2014. godine.
Hrvatska samouprava grada Budimpešte
Veselim se Vašem dolasku!
(Ne zaboravite povesti sa sobom i baku.)